

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLET

Előfizetési ár:

Negyed évre . . . 2.—

Fél évre . . . . . 4.—

Egész évre . . . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.

Egy óra . . . 70 fill.

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Társadalmi és ismételtettségterjesztő lap.

Az én fölényem.

Írta: Dr. Prohászka Ottokár.

Ebben a fekete, szenvedésjárta évben s ebben a fekete s siroktól árnyékolt novemberi hónapban nagyon nehéz az érző embernek föltalálnia magát. Ahol annyi a veszteség s az élet kegyetlensége — ahol a vég úgy ijeszt s a halál úgy arat pusztító szabadjában, — ahol egy gesztussal megsemmisít életeket, reményeket s boldogságokat, ott nehéz azt mondani: „nyugodjál meg — nem tehetünk róla, — ez közös sors“. Nem, ott mást kell mondani s nem is mondani, hanem ott mást kell tenni, s ez a tett a krisztusi lélek tette, mellyel sírok közt is s könnybelábadt szemmel is keresztény voltunknak, keresztény hitünknek s reményünknek igazi öntudatára ébredünk.

Hiszen végre is, mi mindnyájan sír, halál s enyészet felé tartunk, de ezek csak az életvégnék kapui, mert azokon át mi tovább iparkodunk, mi Isten s örök élet felé tartunk. Csoda-e, hogy sír s néha tömegsír is nyílik idejekorán — csoda-e, hogy kötelék és sziv szakad meg sokszor az élet tavaszán, — hát ez a világ forgása és sodra, de a fő mégis csak az, hogy mindenestül Istenbe vagyunk beállítva s „a mi arcunk olyan, mint ki Jeruzsálem (az égi város) felé tart; „facies eius erat euntis in Jerusalem“. (Luk. 9. 53.) Mi

az élet esélyeit s a világ rejtélyeit úgy oldottuk meg, hogy Isten hatalma alá állítottunk mindent; a mulandóságot beleakasztottuk az örökkévalóságba, a sírt a föltámadásba, a halált az életbe, a lelket Istenbe. Mindenestől erre felé tartok, ettől függök s sírjaim közt e nagy öntudattal járok. Szomorú az arcom, de mégis olyan, mint ki „Jeruzsálem“, az örök város felé tart; könnybelábadt, homályos a szemem, de a lelkemen, mint éjjeli távon égi fények járnak. Idegen fények ezek, de nekem valók; a lelkem legmélye telik meg velük s azokat ki nem oltja sem sír, sem könnyzápor, sem omló föld, sem omló élet!

Sokszor úgy látszik, hogy nem bírom ki; nem bírom ki e rideg, virágától s vigasztól megfosztott életet, azt a sok kínzó veszteséget, azt a sok keserű emléket, azt a nagy, egyre táguló ürességet. De aztán a lelkembe térek s észreveszem, hogy hiszen nem is csak a vér lüktetéseiből s emberi reménységekből élünk, hanem, hogy más nagy erők járnak át, melyeket Istenből s örök reményeimből merítek. Mikor úgy csüggedek s magamba összeroskadok, akkor mintha az isteni élet kapna föl karjaira s emelne föl s emelne ki magasra! A szenvedéseim is velem emelkednek, a sírjaim is, a koporsóim is, földült otthonom is, az is, az mind, mind velem jön. A nagy,

örök remény érintéseitől bágyadt lelkem föléled s azt suttogja magában, hogy „igaz, meghaltak; de igazabb az, hogy élnek, élnek s várnak, reám várnak s meglátom őket“. S ime e reménytől is olyan lett „az arcom, mint ki Jeruzsálem, az örök város felé tart“. Gyöngye, hiányos természetem e nagy remény járásától föléled, mint a nyírok alatt pihenő tavasz az emelkedő nap utjaitól.

S tovább! Sokszor sötétség borul rám. Egy-egy emlék fekete szomorúsággá válik s az élet olyan nekem, mintha terhem s keresztm volna; mert hát sokat vesztettem és csalódtam; sok mindenfelét, mi után epedtem, el nem értem, sok áldozatot hiába hoztam s azt a maroknyi boldogságomat is, melyet családomban, férjemben, fiamban találtam, a kegyetlen végzet kiütötte kezemből s most az élet koldusa lettem. De ez is csak az egyik adata öntudatomnak s csak egyik oldala lelkemnek s ezenkívül vannak e csalódott s megviselt lélekben értékek s a lehangoltság mellett csendülnek meg érzések, melyeket Krisztushoz való ragaszkodásom vált ki bennem. Ha szomorú is vagyok, de nem vagyok kétségbeesett, ha le is törtem, de a törésből magából új, tisztult érzések fakadnak, ha össze is omlik a világom, — tudom, hisz Krisztus mondta, hogy elmúlik — ez összeomlás kinjaiban is az ujjászületés vajadásait szenvedem át s lelkem ragyo-

Letört élet.*)

Írta: Csukovits Sándor.

Egy régi ismerősömnek emléke ujul fel lelkemben. Egy ifju, jobb sorsra érdemes életnek tragédiája. A nyomoruság kihívó önértetének s a lélek szánalmas gyengeségének megindító képe. A szellemi tehetségnek tragikus küzdelme az élet nehézségeivel. Egy ifju életnek gyászos letörése.

Ha soraimat a jólét-biztosította puha kényelemben olvassátok, el sem hiszitek történetemet. Ha nem ismeritek az éhezés kínzó fájalmát, ha nem tudjátok, milyen lelket gyöttrő érzés az, ha az ember éhen didereg a fűtetlen szobában, a képzelet játékanak tartjátok elbeszélésemet. Pedig igaz történetet mondok el, hogy felébbresszem lelketekben a szánalmat az emberi nyomoruság iránt...

Jó néhány évvel ezelőtt — de gyorsan is röppennek el éveink — a főváros utcáin bolyongtam. El-elnéztem a fényes kirakatokat, a sok drága holmit, amely fényűzésről, gazdagságról, jólétről mesél. S milyen jól illik a sok mosolygó drágasághoz a járó-

* Időszerűnek tartjuk e sorok közlését épen akkor, amidőn a budapesti tudományegyetem rektora kérelemmel fordul a magyar társadalomhoz, hogy segítsen alapot létesítsen a harcból visszatérő szegény egyetemi hallgatók támogatására. E nemes ügyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. A szerk.

kelők vidám kacagása! Hiába, csak a fővárosban szép az élet!

Talán tovább is szőttem volna gondolataim fonálát a nagyvárosi jólétről, ha ismerős hang nem csendül fülemben:

— De rajta felejtetted a szemed a sok kincsen, hogy észre sem veszed a szegény embert!

Hátranéztek, hát egyik ismerősöm, Péterfaludi Leó áll előttem. Nem is olyan régen egy intézetben szedtük magunkba a sok tudományt. Emlékszem rá, könnyen tanulta a nyelveket s nem kis zenei tehetsége volt. Nem igen volt hangszer, amelyen ő nem tudott volna játszani.

A régi ismeretség hangján üdvözlöm s érdeklődöm sorsa iránt.

— Hogy én hogy vagyok? Nézz rám és kitaláld! Három napja alig ettem valamit! Ránéztem: arca igazolta szavainak igazságát. Megszántam. Elmentünk egy kis vendéglőbe. Láttatok volna azt a boldogságot, mikor rámosolygott a táliból a jó marhagulyás.

Mikor némileg lecsillapította éhségét, bánatos hangon kezdett bele szomorú sorsának ecsetelésébe.

— Tudod, hogy eldobtam magamtól a biztos megélhetést. Gondoltam, jó érettségi bizonyítványom van, majd csak boldogulok valahogy. Feljöttem Pestre s beiratkoztam az egyetemre. Szüleim szegények, nem igen

segélyezhetnek. Ami pénzem volt, gyorsan elfogyott s valahogy meg kellett keresnem a betevő falatot. Önértetémet nyomoruságomban is megőriztem, nem könyörögtem segítségért, nem hajhásztam a szánalmat, sőt visszautasítottam a felajánlott pártfogást.

— Látod, ezt már rosszul tetted. Találtál volna olyan pártfogót, aki segítségével nem akart volna megszégyeníteni. Utóvégre az önértetének is van határa, amelyen túl már makacosság!

Tudom. De nem tehetek róla, hogy ilyen vagyok. Minél nagyobb a nyomorom, annál makacsabb a természetem. Meghalni tudok, de koldulni nem. Dacolok a sorssal s az emberekkel. Pedig mennyit szenvedek, mennyit nélkülözök. Rosszabb a dolgom a kivert kutyáénál. Van ugyan egy kis szobám, de annak levegőjét egész télen át nem érinti a kályha melege. S hogy ne fázzam, az egyeimen, no meg a kávéházban melegszem. Néha napokon át nem jut tisztességes étel a gyomromba, legfeljebb az a fekete kávé, melyet erőszakkal belém öntenek!

— Hogyan, beléd öntik?

— Igen. De talán ezt el sem mondom, mert...

— Kérlek, beszélj csak el, tudod, hogy érdekel sorsod!

— Hát igen, belém öntik a feketét. Hogy valahogyan nyomoroghassak, beálltam egy cigánybandába s ott muzsikálok esténként

góbban kerül ki belőlük! Ime, milyen annak a szomorúnak s szenvedőnek „arca, az olyané, ki Jeruzsálem, az örök vigasznak városa felé tart“.

Ez az én igazi arcom, a befelé fordított arcom, lelkem arca, mely a hitből nyeri fényeit s a reménységből frissességet s a kegyelem vigaszaitól mosolyát! Sohasem szabad megfeledekzenem, hogy ez az én tulajdonképeni lényemet s igazi természetemet s vágyaimat s igényeimet kifejezésre hozó arculatom. A többi vonás letörődik lelkemről; mert a földi viszonyok s boldogságok világosságai kialakulnak s az ifjuság s a mámor s az egyéni érvényesülés lelkesülései, a szenvedélyek tüzei elhamvadnak s a szépség ráncos lesz; de az igazi arc, az megmarad s nem vénül s nem torzul, hanem szépül s megifjul!

Ha ez arccal állok a világba s e tekintettel nézek szét siron s vesztegeken, akkor érzem fölényemet; érzem, hogy megtaláltam a helyemet s azt a világosságot, melyre szorulok, hogy eligazodjam a szomorú valóságban. Nem lehetek eléggé hálás Istenemnek e nagy kegyelemért. Tudom, hogy méltóságom, érvényesülésem, erőm és vigaszom attól függ, hogy mint váltom ki magamban ezt a hitet s ezt a reményt; de nagyon lelkesülök is e belső világomért s nagyon óhajtom, hogy azt lehetőleg kifejelesszem s megtapasztaljam s hogy éljek belőle — éljek főleg az ilyen hónapban, mikor a nagy halál aratása környékez s számtalan sajgó sebtől szenvednek a lelkek.

Ha bánatosan is, de oly arccal járok, mint aki „Jeruzsálem“, egy új világ felé tart.

A „Világ“ a Mária-kongregáció ellen.

„Megnehezült az idők járása felettünk.“ A földi lét legkomorabb arculatát fordítja felénk. Az élvhajhászok, a cinikusok, a pillanatok horizontjáig látó nyereszkedők kiestek szerepükből. A föld nem a testi örömeik idegbizsergető színtere többé, hanem tele van végtel, gyásszal, szilárd hitet követelő megpróbáltatásokkal, önzetlenséggel, áldozatkészséggel, francsoló követelésekkel. Az emberi gyarlóságok kihasználói, a jóhiszemű néptörekvesek: úzsorás árendásai, az erkölcsi rongykereskedők, az erkölcsitelenségre biztatók: a szabadkőművesek nem találják helyüket. Szörnyű nagy az érdeklődés irántuk s az érdeklődés fáj nekik. Védekezni is alig mernek s mikor itt-ott megpróbálják, csak olajat öntenek a tüzre. A kiátkozottak, a megbélyegezettek szomorú szerepe jutott számukra megérdemelt osztályrésztül. A nemzetiségek fellázítása, a magyar föld darabokra szaggatása volt titkos, de őszinte óhajuk a háboru elején; miután ez nem sikerült, rátértek a posztószállítás dicstelen mezejére, folytatták tevékenységüket Budapest közlekedésének gyalázatát „rendezésével“, a fogyasztók utolsó garasainak elzsebelésével. A parazita észrevétlenebbül, tehát sikeresebben játszható el békés körülmények közt. Mikor olcsó trágárságok, családi botrányok hazug kiszínezésével, papok és apácák bemocskolásával el lehetett „szórakoztatni“, érzékcsiklandozással mámorba lehet ringatni a publikumot, akkor zavartalanabban lehetett a szerb irredentákkal ölekezni, fővárosi „szociálpolitikát“ csinálni stb. De most ezekről az üzletekről az erkölcsitelenség mákonyával nem lehet a figyelmet elterelni.

A szoritóba került „testvérek“ levegő után kapkodnak s a szelid, ártatlan üldözött báránka álarcát óhajtanak fölvenni. Panaszkodnak, „több türelmet és jobb modort kérnek“. Igen, ők, a terroristák, a gyalázkodók, az agresszív-verekezők, a káromkodó kurjongatók, akiknek tolatkodó, türelmetlen lármájától csak úgy har-

sogott az ország, a jó modorra jelentenek be igényeket. Jó modorról, sőt egyáltalában módorról tesznek említést ők, akik a társas érintkezés formáit az Orczy-kávéház alsós-parthie-iből sajátították el. Megváltozott a világ képe, de annyira nem, hogy a Krisztus-feszítőkből alázatos szívű alamizsnások lettek volna.

A kis alamuzsiak nem találnak okosabb témát, mint hogy panaszt emelnek a „Mária-kongregáció“ vezércikke ellen, amiért az — nagyon találóan és helyesen — utalt a szabadgondolkodóknak a világháboru folyamán eljátszott szerepére (a jól ismert hadseregszállításokra.) A „Világ“ fejtegetésében szánalmat, részvétet igyekszik kiváltani az olvasóból a szegény, lehorgasztott fejű szabadkőművesek iránt. Miközben vagy egyáltalában nem idéz, szó szerint vagy rosszul idéz. Pl. a Mária-kongregáció nem „kaviccsal kevert hus“-t emleget, hanem „kaviccsal kevert babot“. Oh kis naivok, hogy „elírják“ magukat! A kitűnő ügynöki gárda, Isten ments, dehogy is tudja, hogy a babot „szokás“ kaviccsal keverten a hadseregnek szállítani, a bört papírral, a zsirt meg viaszokkal helyettesíteni. Azután a „Mária-kongregáció“ nem „bizalmat“ kér olvasóitól, mert hiszen az megvan, hanem „jelentéseket, óhajok kifejezését, testvéri együttérzést.“ Végül álnok félremagyarázással miért akarja a „Világ“ úgy feltüntetni a kérdéses vezércikk utolsó gondolatmenetét, mintha az Magyarország Védőasszonyát a Mária-kongregáció szerkesztőségével akarná azonosítani? Micsoda napkeleti trükk ez? Csak azért, hogy a kávéházba járásból élő, utánozhatatlan dallamban társalgó nők és posztó-ügynökök jót ne vessenek a „klerikális bornirtságon?“ Tréfában utazó álarcos vitézek, ilyen elcsépelet fogásokkal nem fogják önök azt sem megmenthetni, ami menthető.

Ha már a könyörület után sóhajtozva indult neki a cikk, a végéről el kellett volna hagyni a hitvány cinizmust. Mert tetszik tudni, így nem elég céltudatos az eljárás. A megindulás eleget tesz a mimikri-hajlandóság követelményeinek, a bajba kerültek meglapulási igyekvésének,

a füstös kávéházakban. A lump-társaságok persze engem is egyszerű cigánynak tartanak s nagy kegyesen fizetnek egy feketét. S ha nem akarom meginni, erőszakkal öntik belém. Oh mennyire gyűlölöm én ezeket a lelketlen lumpokat, de mit csináljak, ez most az én megélhetési eszközüm. Már úgy beleéltem magam a nyomoruságomba, hogy jobbnak el sem tudom képzelni sorsomat.

— Szegény Leó.

— Tudom, hogy sajnálsz, de látod, itt Pesten nagyon közönséges az ilyen nyomor. Nézz ki az ablakon, ott látod a nyomor költészetét. Mennyi ember sétál uri ruhában, uri egykedvűséggel. Azt gondolnád, hogy a jól terített asztal mellől keltek fel s ebéd utáni mozgásukat végzik, pedig üres a gyomruk... A cifra nyomoruság hivalkodik itt lépten-nyomon. Ha minden embernek a sorsát leolvashatnád a homlokáról, megborzadnál tőle. A kétségbeesés mosolygó arccal jár, a jajszó kacajban tör ki. Eközben emésztődik, gyötrődik lelkünk, gyengül az ereje, kivész a hite, eljutunk az örvény szélére, egy lépés és vége a nyomornak. É lépéstől csak az erős lelkűek hite riad vissza.

— Látod, bölcsen beszélsz. Azért ha Isten meglátogat szenvedéssel, nyomorral, türd

erős lélekkel, Istenbe és egy jobb jövőbe vetett hittel. Küzd fel magadat a sorsodból. Tudod, hogy igen sok ember járta már előtted a nyomor iskoláját s lelkük, tehetségük mégis szép jövőt biztosított számukra. S hányan voltak, akiknek lelkét a fiatal kor jóléte elpuhította s később nyomorban pusztultak el. A szenvedés ne megtörje, hanem megedzője legyen lelkednek, akaratodnak. Meglátod, valamikor az a nyomor csak rossz álomkép gyanánt tűnik fel lelked előtt.

— Ez mind nagyon szép és talán igaz is. De egy a baj: napról napra őrlődik a lelkem és fogy az ereje. Gyámoltalanná tett az élet. Tudom, hogy másképp is irányíthatnám életemet, de nincs erőm hozzá. Nem egyszer szóval meg lelkemnek nevesebb része, de hangja elvész az élet zajában s én tovább taposom a gyenge lelkem útját.

Sajnálattal kellett tapasztalnom, hogy vigasztaló, biztató szavaim nem voltak elhárító hatással szegény társam lelkére. Őszinte részvéttel, mély szánalommal lelkemben bucsuztam tőle s hagytam el a fővárost, amelyben bizony nem mindenki számára szép az élet!

Szegény társamnak nyomorult sorsa mélyen megindított. Sokat gondolkoztam rajta. Ime

egy nem közönséges szellemű tehetség, mely veszendőbe megy az emberiség számára. Ha más körülmények közé jut, érvényesülni tud s értékesé válik a társadalomra nézve.

Itt mindenesetre valami súlyos hiba van! De hol keressük a hibát: a szülőknél, az egyénben, a társadalomban vagy az államban? Talán mindegyikben. Hibás az a szegény szülő, aki fiából okvetlen uri embert akar nevelni. Azt gondolja, ha elvégezteti vele nagy nehezen a középiskolát: fia már kész ur. Pedig csak uri ruhában kénytelen járni, de érettségi bizonyítvánnyal a zsebében jut a legnehezebb viszonyok közé. Előretörni nem tud, visszafelé pedig nem akar lépni. Boldogtalanabb az utolsó parasztleánytól s egész életére elégedetlen.

Hibás az egyén is és hibás a nevelése. Lelkét, akaratát nem nevelték rá az életre. Az erős lelkét, az erős akaratot a szenvedések nem törik meg, hanem megkeményítik. Erős lélekkel és erős hittel kell az ifjút az élet elé állítani. A gyenge lélek önmagának átka. Hány ifju lép az élet küzdőterére segítség nélkül s mégis fenntartja magát tanitással, irodai munkával stb. A szegénység nem szégyen, a szegénységen tisztességes munkával segíteni pedig érdem.

„EMLÉKIRAT“ a rokkantügy jelesül: a Magyarorsz. Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűjtésére államosítása ügyében

Című 50 oldal terjedelmű rendkívül érdekes röpirat. A. HORVÁTH ENDRE pt. főtiszt tollából — megjelent, mely tanulmány intenciója immár országos üggyé vált. Ára: 30 fill. Vidéki rendeléseknél az összeg előre beküldendő. (Egy példánynál bélyegben. Kapható: kiadóhivatalunkban, továbbá Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvk., Blum Náthán Piri Dániel papirkereskedőknél és az összes dohánytözsdekben.)

de a befejezésben kitör az elpalástolhatatlan gyűlölet a kereszténység iránt. Ez a fentidézett kávéházi olvasókban ugyanis lobogó lánggal ég; keresztény híveket pedig fogni így nagyon valószínűtlen sikerű vállalkozás.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, nov. 5.

Orosz hadszíntér:

Sienikowce körül a harcok tegnap is egész nap tartottak és azzal végződtek, hogy az oroszokat a községből és a Strypa nyugati partjáról teljesen elűztük. Ujabb 2000 orosz esett fogságba. Összes állásaink visszahódításában legkiválóbb része volt az erdélyrészi honvéd hadosztálynak, amely négy nap és négy éjjel szakadatlanul harcban állott.

A Styr alsó folyásánál Komarowtól északra néhány orosz lövészárkot elfoglaltunk.

Az ellenség Rafalowkától nyugatra betört állásainkba, de egy ellentámadás visszavetette. A harcok még folynak.

Egyébként északkeleten az orosz tüzérség a harc vonal számos pontján fokozott tevékenységet fejt ki.

Olasz hadszíntér:

A tegnapi nap a görzi szakaszon csendesebben telt el. Délután a görzi hídfő egyes szakaszai és a Doberdó fensík északi része heves tüzérségi tűz alatt állottak. Az olaszok egyes előre törései tűzünkben összeomlottak. Éjjel az ellenségnek Zagora ellen irányított támadását vertük vissza.

Egy olasz kormányozható léghajó újra bombákat dobott le Miramaréra.

Délkeleti hadszíntér:

Orjen szakaszon küzdő csapataink tegnap átkaroló támadással rohammal elfoglalták Grahowstól nyugatra emelkedő Mici Matika hegyet, szétugrasztották a montenegrói védőcsapatot és nagy részét elfogták.

De hibás a társadalom is, meg az állam is. Amidőn az egyetem ezerszámra vonzza az ifjúságot a maga körébe, az államnak kötelességévé válik, hogy a társadalom támogatásával olyan intézményeket létesítsen, amelyek a legmesszebbmenő segítségben részesítsék a szegény egyetemi ifjút. Hosszu évtizedek áldozatkészsége olyan alaptőkét teremtett volna meg, amelynek kamatai sok érdemes ifjunak nyujtanának biztos támaszt tanulmányai idején. A művelődésnek, az emberszeretetnek gyönyörű szép palotája volna az, mely a szegény egyetemi hallgatóknak teljesen ingyen lakást és ellátást nyujtana! S milyen szép kamatot hozna az ilyen épület, ha ezt a kamatot nem is lehetne pengő ércben kiszámítani!

Ujabb időben felvetődött az a gondolat, hogy az egyetemi hallgató a szünidőben álljon be pincérnek s így teremtsen magának megélhetési alapot. Sokat irtak erről annak idején. Igaz, hogy a munka nem szegény, de a segítségnek ezt a módját nem helyeseljük.

Van már ugyan egy-két intézményünk (Szent-Imre-kollegium stb.), amely a szegény sorsu egyetemi hallgatót féldíjjal vagy egészen ingyen is részesíti a maga áldásában, de ez még kevés. Bizunk benne, hogy a dúló harc után a béke áldásai között ez a fontos ügy is helyet talál.

Sokáig nem hallottam hirt az én szegény ismerősömről. Megtört-e a lelke vagy felküzdötte magát a nyomorból? Végre megjött a gyászhi: a gyenge lélek eljutott az örvény széléig s megtette az utolsó lépést, mely megszabadította a nyomortól.

Szegény gyenge lélek, szegény letört élet!

Trebinjétől keletre is több határszéli magaslatot foglaltunk el.

Avtovactól délre előtolt osztagaink túlerőben levő ellenség elől néhány ellenséges földön levő hadállásból kivonultak.

Kövess tábornok hadserege a szerbeket Ariljenél és Cacaktól délre a hegységbe szorítja vissza. E hadsereg német csapatai Kraljevohoz közelednek.

A Gruza völgytől keletre fekvő magaslaton előnyomuló osztrák-magyar csapatok visszavetették az ellenség utóvédjeit.

Gallvitz tábornok hadserege bevonult Paracinba.

A bolgárok első hadseregének előnyomulása is halad.

HÖFER, altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

(M. S. O.)

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, nov. 5.

Nyugati hadszíntér:

Le Misniltől északkeletre egy kis árkot, amelyet a franciák megszállva tartottak (lásd október 26-iki jelentést) éjszaka megtisztítottuk az ellenségtől.

A franciák egy támadása, amelyet csapataink által Massigestől északra elfoglalt árok ellen intéztek, véresen visszavertük. Az árok keleti végén még kézi gránát harcok folynak. Az elfogottak száma 3 tisztre és 90 főnyi legénységre emelkedett. 8 géppuskát és 12 kis aknavetőt zsákmányoltunk.

Az angol főparancsnok, French tábornagy egy hivatalos táviratban a következőt állította:

„A Loos melletti harcokban részt vevő hét német zászlóalj veszteségi lajstromából kitűnik, hogy veszteségük állományuknak körülbelül nyolcvan százalékára rugott.”

Ez az adat teljesen koholt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja:

Az oroszok tekintet nélkül rendkívül nagy veszteségeikre, folytatták hiábavaló támadásaikat a Swenten és Ilzen tavak közt, valamint Gatteinnál. Ismét négy erős támadásuk omlott össze állásaink előtt.

Lipót bajor herceg hadcsoportja:

Nem volt jelentős esemény.

Linsingen tábornok hadcsoportja:

Cartoryszktól északnyugatra az oroszokat rövid előretörésük után, amelyet Koseiucnuowkon át, Woldzeck ellen intéztek, ismét visszavetettük állásaikba.

Rudkától keletre támadásunk tovább halad. Komarowtól északra több orosz ellentámadást visszavertünk.

Bothmer gróf tábornok csapatainál támadásunk a Siemikowce egy részét megszállva tartó oroszok ellen sikerrel járt. Megint 2000 fogoly került kezünkre.

Balkáni hadszíntér:

A Moravica völgyben birtokunkba vettük az Arilie melletti magaslatokat.

Cacaktól délre átháadtunk Kollenik hegyvidék mindkét oldalán és az üldözés folyamán elérték a nyugati goljiska Morava északi partjait.

Kraljevo felett és alatt 1200 szerbet fogtak el.

Gruzától keletre Gallwitz tábornok hadserege az ellenséget a godaciea—san—tarovaci vonalon tul vetette vissza.

Lugounrtól délre rohammal elfoglalta a magaslatokat és a Morava völgyben megszállotta Cuprina, Tresnievica és Paracin helységeket 1500 szerbet fogtak el.

(M. E. S.) Legfőbb hadvezetőség.

Szerbia segítséget kér Romániától.

A szerb kormány távirati uton utasította bukaresti követét, hogy az 1913. bukaresti szerződésre hivatkozva igyekezzék rábírní Romániát, hogy segítse Szerbiát. A követ eleget tett a parancsnak s megjelent Bratianunál, aki azonban kijelentette, hogy Románia semmi körülmények közt sem ad segítséget.

Egy rózsaszál.

1915.

A borzalmaknak zord júriája
Tombolva elszabadul,
Véres csatáknak ezernyi réme
Őrjöng mind vad-szilajul...
Trombita harsan, zengő szavára
Egy maroknyi hős sereg
Tüzes harcoknak hevében száguid
Mint viharzó fergeteg...

Ifju levente arca fellángol
Villogó szeme kigyul,
Mint drága emlék, a szíve fölött
Egy fehér rózsza virul.
Szöke lány tépte, zokogva adta
A szomoru búcsunál:
Ha el kell válni, kísérje őt el
E mosolygó virágszál.

Az ifju hős a roham tüzeiben
A veszélyre nem vigyáz,
Hull az ellenség a kardja alatt
Mint érett búzakarász.
Lova mint táltos repülve viszi
A harcok mezején át,
Sugár fürösztli, szellő csókolja
A viruló rózsaszál.

Mentéjén, ahol hős szíve dobban
Simul a szent trikolór;
Acélos lelke nem retteg gyáván
A dicső, szép haláltól.
Szilajon vágat és nem is sejtí,
Hogy közelget a halál,
Az őszi szélben búsan lehajlik
A fehér kis rózsaszál.

Lova megtorpan. Arca elsápad,
Egy halálos sebet kap,
A hős keblén a kis trikolórhoz
Szívének vére tapad...
Véres a mente, vértől piroslik
Az elárvult kis rózsza,
Búcsucsókját a szegény haldokló
A virágra csókolta...

Rábel Lászlóné.

Hirek.

Személyi hírek. B a á n Endre dr. főispán Budapestről, ahol hivatalos ügyek elintézése végett időzött, tegnap visszatért. T ö p l e r Kálmán dr. polgármester csütörtökön megkezdte hat heti szabadságát. Távollétében K r e t s c h y Sándor dr. polgármester helyettes látja el hivatalát. Ö s t ö r József dr. várm. alügyész f. hó 4-től 2 heti szabadságot élvez, amely időben G ö s y Géza dr. várm. tiszti főügyész helyettesíti.

Soron kívül való előléptetés. M a r ó t h y Géza, a 18. honvéd-gyalogezred századosát az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért soronkívül őrnaggyá léptették elő.

Az új bibornokok. Luganoból táviratozák: Az Osservatore Romana jelentése szerint a pápa december 9-re tüzte ki a konzisztóriumot. Új biborosok lesznek: Tonti prelátus, Mistrangelo firenzei érsek, jelenlegi lisszaboni nuncius, Cagliari prelátus, aki most Costarica, Nicaragua és Honduras pápai kiküldöttje, Frühwirth müncheni nuncius, Scapinelli bécsi nuncius és Gusmini bolognai érsek.

A bulgár király kitüntetése. Szófiából jelentik: A B. T. I. jelentése szerint Ferenc József császár és király Ferdinánd bulgár királynak és elsőosztályú katonai érdemkeresztet, Boris trónörökösnek, valamint Cyrill hercegnek a harmadik osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

Koronás aranyéremkereszt. Öfelsége Szilárd Gyula Győr-Sopron-Ebenfurti vasuti főellenőrnek a koronás aranyéremkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

Kitüntetések. Öfelsége megparancsolta, hogy Szentgyörgyi Józsefnek, a 85. cs. és kir. gyalogezred főhadnagyának, a soproni kir. törvényszéki ir. tiszt fiának, az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért a legfelsőbb elismerés tudtul adassék. Sebesta Pál, a 13. tüzérezred tart. hadnagya az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért a szignum laudiszt kapta. Juhász József, a 18. honvédtüzérezred hadapródja a nagy ezüst, Reiter György pedig a bronz vitézségi érmet kapta. — Frivaldszky László pósta tanácsos, póstaigazgató helyettes két fia: Frivaldszky Tibor, pósta-műszaki vezető, tart. hadnagya és Frivaldszky János dr. honvédtüzérezred főhadnagya az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásukért a legfelsőbb királyi elismerésben részesültek. — Mindkét kitüntetett tiszt rövid szabadságon jelenleg itten időzik.

A hercegprimás a bulgár Vörös Keresztnek. Budapesten tudvalevően szombaton alakult meg a bulgár Vörös Kereszt támogatását propagáló bizottság, gróf Apponyi Albert elnöklelte alatt. Az első adakozók között szerepel dr. Csernoch János biboros-hercegprimás, aki 2000 koronát jutott el a bizottsághoz a bulgár Vörös Kereszt céljaira.

Hősi halál. Weber Ede ezredes, a soproni m. kir. honvédfőreáliskola volt parancsnoka, múlt hó 24-én az olasz harcfejen kapott sebében hősi halált halt. Az intézet tanítványainak napiparancsban közölték volt parancsnokuk hősi halálát. — Vik Béla, a 33. gyalogezred főhadnagya, a városi kórház gondnokának egyetlen fia, a tolmeini hidfő közelében hősi halált halt.

Ujházi Ede meghalt. A legnagyobb magyar színművész, az egész országnak egyik legérdekesebb alakja meghalt. Az Európaszerte híres „Mester“-t a soproni színház közönsége is ismerte, mert több ízben vendégszerepelt.

Hadikölcsön jegyzés. Mint értesülünk Fraknónádasdon is élénk érdeklődés mutatkozik a hadikölcsön jegyzés körül. Pecz Péter, a község derék plébánosa hazafias szavakkal buzdítja a lakosokat a jegyzésben való részvételre és önmaga is jópéldával előljárva az első két alkalommal 7000 K-t, a legutóbbi alkalommal pedig 5000 K-t jegyzett. A hívek is szép számmal követik példáját.

Az angol király balesete. Londonból jelenti a Reuter: Megbízható helyről való kijelentés szerint a király a csapatszemlénél egy idegen lovon ült. A ló a hurrákiáltásoktól megbokrosodott és a sima talajon megcsuszva lovasára esett, aki megsérült. A baleset következményei azáltal rosszabbodtak, hogy a beteget automobilon kellett hosszú vonalon szállítani. A királyt a Viktoria-állomáson egy hordágyra tették, amelyet egy kórházi kocsira helyeztek és így vitték a Buckingham-palotába. A sebek oly fájdalmasak voltak, hogy a kocsinak lépésben kellett haladnia.

57.000 korona rendházaknak. November hó 4-én hirdették ki a minap elhunyt Dr. Tauszk Ferenc egyetemi magántanár végrendeletét. A melegszívű, önfeláldozóan tevékeny emberbarát vagyonának jelentékeny részét, mintegy kétszáz ezer koronát hagyományozott különféle emberbaráti egyesületeknek és intézményeknek. Ezen összegből 57.000 korona a következő rendházak között oszlik meg: Ranolder-zárda (Gyep-utca) 10.000 korona ösztöndíjra; San Marco-féle irgalomháznak 10.000 K betegápolási-alapra; Jópásztor-zárda 10.000 K; Paulai Szent Vincéről nevezett Irgalmasnővérek Központi Háza 20.000 K ajándék gyanánt; Paulai Szent Vincéről nevezett Irgalmasnővérek vezetése alatt álló Betegápoló Apácák Társulatának 5000 K ajándék gyanánt; Lazarista-rend 2000 K, hogy halála évfordulóján mindenkori mise mondassék. Különféle izraelita egyesületeknek 42.000 K-t hagyományozott, a többi összeg különféle kultur- és emberbaráti egyesületek között oszlik meg.

A nagygeresdi távbeszélő központ üzembe helyezése. A m. kir. posta és táviratigazgatóság értesíti a közönséget, hogy a nagygeresdi, sopronvármegyei törvényhatósági távbeszélő központot folyó évi október hó 21-én üzembe helyezte.

A Soproni Általános Takarékpénztár a Szilvási Márton dr. udvari tanácsos elnöklelte alatt tegnap tartott ülésén 25.000 K hadikölcsön jegyzését határozta el.

A győr-sopron-ebenfurti vasut december hó 3.-tól 5.-éig Budapesten ülést tart.

A 30-ik tüzérezred jótékony célú hangversenye telt házat vonzott péntek este. Első sorban tiszt családok foglalták le a helyeket, úgy hogy mi soproniak alig juthattunk a színházba.

A zenezámokat Dr. Szilvási Mártonné urnó szavalata előzte meg. Kedves, magyaros kiejtéssel mondotta el Szávay Gyulának, a magyar alkalmi költők nesztorának „A király” című poemáját, majd ugyanoly művészettel egy német háborús költeménnyel kedveskedett.

Kivüle Rosenfeld Kató és Altdörfer Viktor képviselték a szereplők közt a polgári elemet. Előbbi iskolázott hangjával gyönyörködtetett, míg Altdörfer a katona-művészek számait kísérte. Rudolf tizedes német szerzők műveit és Leoncavallo „Bajazzó”-jának egy áriáját énekelte; Wach a főhadnagya már nem kegyelmezett a hűtlen olasz művészetnek és tisztára a német geniusznak hódolt. Mindketten nagy hatást váltottak ki a hallgatóságból. Különösen tetszetek Mandl százados hegedűszámai, kivált szép Sarasote „Gigánydallamok” temperamentumos előadásával ért el sikert.

Egy kifogásunk azonban mégis volna a rendezés ellen s ez az, hogy Altdörfer Viktort, a mi vérbeli művésznünket csak kísérőként hallgathattuk.

A vizsgáló bíró állandó helyettese. Az igazságügyi miniszter a soproni kir. törvényszék területére a vizsgáló bíró állandó helyettesévé Pentelényi János kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

Hollandi hagyma városi kezelésben. Hétfőtől kezdődően a városi majorban hollandi és honi hagyma kerül eladásra, kilogrammonként 70 fillérért. Pénteken érkezett meg Hollandiából az első két vagon szállítmány, amely prima minőségűnek bizonyult. Ugy értesülünk, hogy a napokban juh hus is kapható a városi mézárszékekben, amely a mézárosoknál szokásos 4 K 20 f kilónkénti árnál jóval olcsóbban kerül eladásra.

Szellemes. Egyik képes ujság közölte a legbecsületesebb hadseregszállítók képét. Az ötletben sok a csipkedés, de sok az igazság is. A „legbecsületesebb hadseregszállítókról” szóló kép ugyanis jászol elé kötött szamarakat ábrázol. Őt szürke becsületes csacsit látunk a képen, akik mint a teherszállítás hivatásának komoly és tisztos teljesítői érdemelték ki a legbecsületesebb nevet.

Itthonmaradottaknak Hadbavonultaknak Sebesülteknek

nagyon alkalmas az **Egresits Erzsébet** által írt horvát nyelvű ének- és imakönyv. A könyv tartalmaz 63 éneket és imát, szintűgy litániákat különféle háborús alkalmakra. Ezen keménykötésű könyv egyuttal becses emlékül is szolgál.

SPOMINAK

na 1914. i 1915. leto kad je vas svit
va oružju i strašnom boju stal.

*

JACKE

na duhovno batrenje našega ljuctva,
spisane krez

Elisabetu Egresits

iz Koljnofa.

Četerta izdanje.

Ára 50 fill. Vidéken portóval 60 fill.

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

PIRI ÉS SZÉKELY-cégnél
Sopron, Ferenc József-tér 5. sz.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbízások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.